

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Besluit van de Vlaamse Regering tot het verlenen van tijdelijke afwijkingen van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Eind 2019 ontstond er in de Chinese regio Wuhan een uitbraak van een nieuw coronavirus (Covid-19). Ondertussen is er sprake van een pandemie en woekert het virus in heel de wereld..

De Nationale Veiligheidsraad heeft verschillende maatregelen uitgevaardigd die ook gevolgen hebben voor de bedrijfswereld. Denken we maar aan het verplicht telewerk voor de niet-essentiële sectoren (tenzij onmogelijk), het sluiten van alle winkels behalve een aantal essentiële zoals voedingswinkels en apotheken, de beperking van de activiteiten van de niet-essentiële sectoren tot die activiteiten waar ze de social distance van 1,5 m kunnen garanderen.

De crisissituatie en de noodzakelijke maatregelen kunnen ertoe leiden dat bedrijven bepaalde algemene en sectorale milieuvoorwaarden van het VLAREM niet langer kunnen naleven. Met het voorliggend besluit geeft de Vlaamse Regering de minister de bevoegdheid om tijdens een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid in bepaalde gevallen, onder bepaalde voorwaarden tijdelijke en beperkte afwijkingen op de algemene en sectorale milieuvoorwaarden toe te staan. De noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid die op 20 maart 2020 is gestart loopt tot 17 juli 2020 en is eventueel verlengbaar met 120 dagen.

Deze maatregel maakt deel uit van een pakket van maatregelen, geïnitieerd door de Minister van Omgeving waaronder:

- het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 20 maart 2020 houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, zoals vermeld in het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

1 SITUERING

Zoals aangegeven in de aanhef van het ontwerpbesluit is er duidelijk sprake van het “met bijzondere redenen omklede geval van de dringende noodzakelijkheid” als vermeld in art. 3, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State zodat geen advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State moet worden ingewonnen.

Gelet op het hoogdringend karakter van voorliggende ontwerp van besluit, is met toepassing van punt 293 e.v. van de Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2019/4, geen wetgevingstechnisch- en taalkundig advies vereist.

De hoogdringendheid betreft de onmiddellijke en absolute noodzaak om de uitbraak van het Coronavirus (Covid-19), die inmiddels uitgegroeid is tot een pandemie, onder controle te krijgen en ook de neveneffecten van de crisis te beheersen in het bijzonder voor bedrijven (ingedeelde inrichtingen of activiteiten). Omwille van de impact op de gezondheid van de mens en op de economische en financiële situatie van de bedrijven moet de Vlaamse Regering zo snel mogelijk een beslissing nemen.

2 INHOUD

A. ALGEMEEN

De Vlaamse Overheid moet vanuit haar bevoegdheden de nodige maatregelen nemen om de verdere verspreiding van het coronavirus onder controle te krijgen en ook om de neveneffecten van de crisis te beheersen.

De noodmaatregelen zijn vaak ingrijpend en hebben in bepaalde gevallen direct of indirect tot gevolg dat sommige bedrijven bepaalde algemene of sectorale milieuvorwaarden niet meer kunnen naleven. Er moet vermeden worden dat de uitvoering van noodzakelijke maatregelen bemoeilijkt of onmogelijk zou worden door de verplichting om de algemene en sectorale milieuvorwaarden na te leven en de sancties die aan dergelijke inbreuken verbonden zijn.

Daarnaast is het ook zo dat de noodsituatie een grote impact heeft op alle bedrijven. Velen zien hun activiteiten drastisch ingeperkt of zelfs volledig stilgelegd. Anderen moeten hun productie op korte termijn opdrijven om aan dringende behoeften die door de crisis ontstaan te voldoen. Dit kan ertoe leiden dat de algemene en sectorale milieuvorwaarden niet langer nageleefd kunnen worden of dat er een onevenredig hoge prijs tegenover staat.

Om aan de voormelde situaties een oplossing te bieden wordt ervoor gekozen de minister bevoegd voor Omgeving de bevoegdheid te geven om tijdens een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid tijdelijk afwijkingen op de algemene en sectorale milieuvorwaarden toe te staan. Het spreekt voor zich dat dergelijke afwijkingen slechts hoogst uitzonderlijk kunnen worden toegestaan en tot de hoogstnoodzakelijke termijn en omvang moeten worden beperkt.

De minister houdt hierbij in de mate van het mogelijke rekening met de vereisten van artikel 5.4.3 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna DABM). Naast de redenen vermeld in het eerste lid, kunnen de beperktheid in omvang en tijd van de afwijking en eventuele alternatieve maatregelen die in de mate van het mogelijke een gelijkwaardig niveau van bescherming bieden, hierbij in overweging genomen worden.

De minister kan voorwaarden verbinden aan de beslissing waarbij een afwijking van de milieuvoorwaarden wordt toegestaan.

In ieder geval moeten de exploitanten steeds maximaal inspanningen leveren om de niet-naleving tot een minimum te beperken.

B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Via een nieuw artikel 1.2.3.1. in de heropgenomen afdeling 1.2.3. "Afwijkingen tijdens een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid" van hoofdstuk 1.2. van titel II van het VLAREM, wordt de minister de bevoegdheid gegeven om tijdens een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid tijdelijk een afwijking op bepaalde algemene en sectorale milieuvoorwaarden toe te staan. Het gaat hier om een bijzondere afwijkingsmogelijkheid die slechts uitzonderlijk toegepast kan worden en in de mate van het mogelijke met de nodige garanties wordt omkaderd.

Het VLAREM voorziet in een generieke afwijkingsmogelijkheid onder strikte voorwaarden en met garanties voor de bescherming van mens en milieu. Omwille van procedurele redenen en inhoudelijke beperkingen biedt de generieke afwijkingsprocedure geen uitkomst voor de hoger aangehaalde problemen waarmee bedrijven tijdens een civiele noodsituatie geconfronteerd worden en is er bijgevolg nood aan een bijzondere mogelijkheid tot afwijking van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden.

De algemene en sectorale milieuvoorwaarden worden aangenomen om onaanvaardbare hinder en risico's die exploitaties voor de mens en het milieu kunnen veroorzaken, te voorkomen en te beperken en bieden een hoge beschermingsgraad zoals verankerd in het artikel 5.4.3 van het DABM

Bij de toepassing van de bijzondere afwijkingsmogelijkheid tijdens civiele noodsituaties moet ook in de mate van het mogelijke de hoge beschermingsgraad die door titel V van het DABM en het VLAREM wordt vooropgesteld, behouden blijven. Eveneens in de mate van het mogelijke blijft de toepassing van BBT het uitgangspunt. Hierbij kan eraan worden herinnerd dat de economisch haalbaarheid van een techniek ook mee bepalend is om als BBT aanvaard te worden of niet.

Bij het toestaan van de afwijking houdt de minister in de mate van het mogelijke eveneens rekening met:

- 1° de geldende milieukwaliteitsnormen, met inbegrip van de bijzondere milieukwaliteitsnormen;
- 2° de bestaande toestand van het milieu en van de gezondheid van de mens, voor zover die gezondheid wordt beïnvloed door de toestand van het milieu, telkens voor zover de betrokken inrichtingen en activiteiten hier risico's of hinder voor kunnen veroorzaken;
- 3° de ligging van de ingedeelde inrichtingen of activiteiten in of nabij gebieden die een bijzondere bescherming behoeven of hindergevoelige objecten;
- 4° het feit dat de hinder en de risico's afkomstig van de exploitatie van de ingedeelde inrichtingen en activiteiten moeten worden beperkt tot een aanvaardbaar niveau.

Om een hoogst mogelijke beschermingsgraad na te streven stelt dit besluit dat afwijkingen van de milieuvoorwaarden slechts hoogst uitzonderlijk kunnen worden toegestaan en omschrijft de twee gevallen waarin dit mogelijk is:

- wanneer het naleven van de milieuvoorwaarden voor de maatschappij tot onwenselijke situaties zou kunnen leiden. De eventuele afwijking van de milieuvoorwaarden is in dit geval gebaseerd op het algemeen belang, bijv. het naleven van de milieuvoorwaarden beperkt het aantal leveringen maar hierdoor komt de bevoorradingszekerheid van

voedingswinkels in het gedrang nu de civiele noodsituatie tot hamstergedrag aanleiding heeft gegeven;

- in gevallen waarin algemene of sectorale voorwaarden tijdelijk niet (of slechts tegen excessieve kosten) kunnen gerespecteerd worden ingevolge door de overheid genomen maatregelen om het hoofd te bieden aan de civiele noodsituatie. Met een tijdelijke afwijking wil men in dit geval remediëren aan een tijdelijke overmacht.

Bovendien moet de toegestane afwijking zich zowel in tijd als in omvang beperken tot wat strikt noodzakelijk is. Eveneens kan de toepassing van de afwijking beperkt worden tot een doelgroep. In het kader van de noodsituatie kan het bijvoorbeeld noodzakelijk zijn dat bepaalde bedrijven ingeschakeld worden voor de productie van bepaalde chemische grondstoffen en dat dit afwijkende sectorale milieuvoorwaarden vereist. Het is evenwel niet de bedoeling dat deze afwijkende voorwaarden dan plots voor de volledige sector gaan gelden, maar alleen voor die bedrijven die geschikt zijn voor de productie van de specifieke chemische grondstoffen.

Ook een eventuele alternatieve maatregel die in de mate van het mogelijke gelijkwaardige waarborgen biedt als de maatregel waarvan wordt afgeweken, kan bij de beslissing om een afwijking toe te kennen mee in overweging genomen worden.

Zo beperkt het VLAREM het aantal leveringen omwille van de geluidsoverlast. Een plan van aanpak met gebruik van dempende materialen en werkwijzen waarbij geluid vermeden wordt (stilleggen motor ed) kan als alternatieve maatregel meegenomen worden in de afweging of de afwijking al dan niet toe te staan.

Om de voormelde beperkingen en eventuele garanties te verankeren kan de minister ook voorwaarden verbinden aan de beslissing waarbij een afwijking van de milieuvoorwaarden wordt toegestaan.

Het ministerieel besluit tot afwijking wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad

Artikel 2 (inwerkingtredingsbepaling)

De mogelijkheid tot het verlenen van tijdelijke afwijkingen op de algemene en sectorale voorwaarden moet zo spoedig mogelijk toegepast kunnen om de Coronacrisis onder controle te krijgen en ook haar neveneffecten in het bijzonder wat bedrijven (ingedeelde inrichtingen of activiteiten) betreft niet te laten ontsporen.

Artikel 3 (uitvoeringsbepaling)

Deze bepaling behoeft geen toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse overheid.

De inspectie van financiën gaf op 31 maart 2020 een gunstig advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot het verlenen van tijdelijke afwijkingen van de algemene en sectorale milieuvoorwaarden van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid en over het ontwerp van ministerieel besluit tot het verlenen van een tijdelijke afwijking van de algemene milieuvoorwaarden in hoofdstuk 4.5 van titel II van het VLAREM voor supermarkten en andere voedingswinkels in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

De inspectie van financiën besloot dat aangezien deze ontwerpen van besluit de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloeden, is in toepassing van artikel 31, §2, 2° van het

besluit van de Vlaamse regering van 17 mei 2019 ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van begroting niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot het verlenen van tijdelijke afwijkingen van de algemene en sectorale milieuvorwaarden in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot het verlenen van tijdelijke afwijkingen van de algemene en sectorale milieuvorwaarden in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne ingeval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR